

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

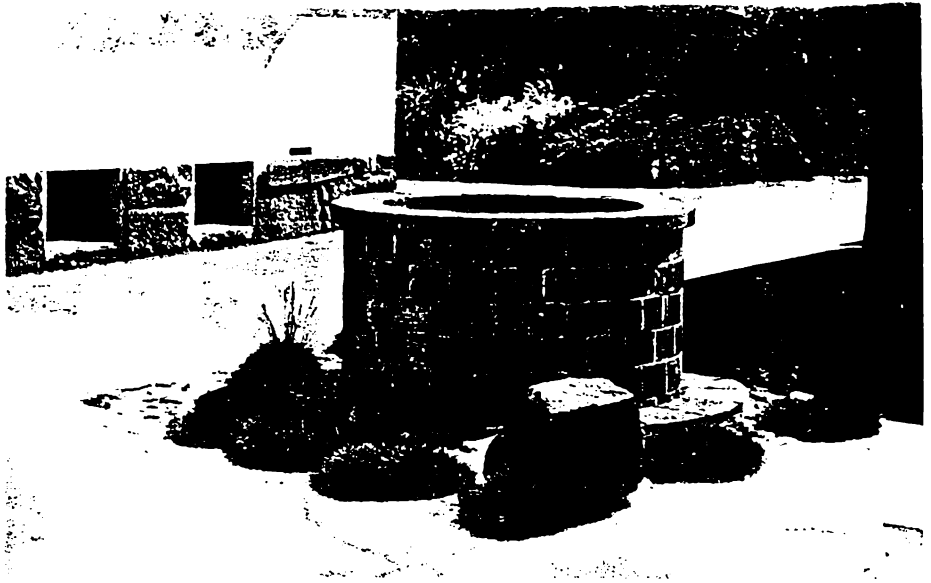
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NYT FRA LOKALHISTORIEN

UDGIVET AF LOKALHISTORISK SELSKAB FOR BRØNSHØJ, HUSUM OG UTTERSLEV

Apropos artikel om Dahl Jensen inde i bladet:

Brønden i fabrikkens gård og fundamentet i villaen – er de mon fra den oprindelige Husumgaards tid ? Efter overleveringer er de opgravet, da man byggede og gravede ud til kælderen

PORCELÆNSFABRIKANT GEORG DAHL-JENSEN SKRIVER OM: "DET GAMLE HUSUM"

Dahl-Jensen skriver: "Mine forældre havde besøgt mig i Venezia, og min far (Jens Peter Dahl-Jensen f. 23 juli 1875 i Nibe) var meget begejstret for at den fabrik, jeg havde indrettet. Den var ikke stor, men meget effektiv, og synet af den gav ham lyst til at prøve noget lignende hjemme; han spurgte mig da, om jeg ville være med.

Nu, da beslutningen var taget, gjaldt det om at finde en egnet bygning til formålet. Tiderne var i 1925 ikke særlig gode for erhvervslivet, og der stod mange fabriksbygninger ledige, men alligevel var det ikke let at finde det rigtige. Endelig den 25. August 1925 erhvervedes en nogenlunde egent bygning med tilhørende ret stort grundareal på Frederikssundsvej nr. 288. Fabrikken kom således til at ligge i Husum, som i 1901 var kommet under Københavns Kommune, men endnu i 1925 nærmest var en landsby, hvor der fandtes store gårde med landbrugserhverv.

Selve fabrikken er også bygget på tomterne af en firlænget gård, og endnu minder den bevarede, dybe brønd midt på gårdspladsen herom. Dels som grundsten i nogle af fabrikkens bygninger og dets fritliggende findes et antal

mere eller mindre tilhugne, store granitsten, som uden tvivl stammer fra den omkring 1750 nedlagte "Husumgård", hvis historie suges at gå så langt tilbage til biskop Absalon, der skal have ejet den.

Som eneste tildragelse af interesse kan det om "Husumgård" anføres, at Leonora Christine efter sin løsladelse 25. Maj 1685 tog ophold her, hvor hus skrev slutningen af sit "Jammersminde".

G. Dahl-Jensen manuskript

Fra et foredrag holdt ultimo 1960 på Husum Bibliotek - Frederikssundsvej 323: Klokken er ved at falde i slag for de triste rester af det gamle Husum, en grådig nutid vil om et par måneder fjerne disse rester af den gamle bondeby, og derfor har jeg ment det på sin plads, at fortælle lidt om det gamle Husum, der da forsvinder helt. Tibage bliver da kun, som den eneste overlevende, fabrikken hvor jeg bor, og selvom den ser helt anderledes ud i dag, så hviler den på de samme grundsten, som lå under fordums gård dengang Matr.nr.11. i sin tid. Det i 1932 opførte stuehus ligger placeret næsten nøjagtigt, der hvor gårdens stuehus lå, og den nuværende storstue ligger ligeledes

på samme sted, omtrent da. Gårdens brønd er også bevaret om end i noget ændret skikkelse, og endelig er haven så nogenlunde uændret, i hvert fald er enkelte af de gamle træer bevarede.

Husum er sandsynligvis den ældste af de tre landsbyer Brønshøj, Husum og Utterslev, her har ligget et høvdingesæde, den senere så bekendte Husumgård der hørte under Roskilde Bispestol og altså på den til tilhørte Biskop Absalon, men i Middelalderen var Brønshøj blevet den betydeligste, idet Kirken da var bygget, og var sognekirke i det store Brønshøj sogn der omfattedes Husum, Brønshøj - Vanløse.

Hvor denne "Husumgård" har ligget er der i dag ingen der ved, der omtales ganske vist et tinglyst dokument 9. 5 1832, hvor Karen Christiansdatter sælger et stykke jord, 10 sk. Land der kaldes "Den stor gaard Hauge" men det oplyses ikke hvor det har ligget. Gadekæret og den nordfra liggende såkaldte grønning antages at have været fiskedam til gården. Der nævnes fra 1395 og indtil 1732 en række ejere der her har mindre interesse, den sidste ejer sælger den til Kronen hvorefter den bliver nedlagt.

Derimod er det at interesse at gården i 1684 bebos af jomfruerne Ana Sofie Ulfelt og Sophie Friis der i 1685 modtog Leonora Christine efter hendes løsladelse fra Blåtårn og her skrev hun slut-

ningen på sit berømte Jammersminde.

Svenskekrigen

Fra 1658-60 under Svenskekrigen undgik Husum ikke den skæbne der ramte alle de omkring København beliggende landsbyer. Bønderne flygtede, deres gårde blev nedbrudte inventaret fjernet, og landet blev i det hele ødelagt. Karl X Gustav skulle jo bruge meget materiale til opføre sin befæstede lejr på Bellahøj, vor svenskerne opholdt sig i 19 måneder. Ganske vist kunne bønderne bagefter hente en hel del genstande, tømmer og husgeråd tilbage igen, men selvom de forholdsvist hurtig fik genopbygget deres gårde, så blev det dog i mange år svære tider. Der manglede såsæd, småskovene var forhuggede, skatter kunne ikke betales o.s.v., en elendighed uden lige.

Den 7. Maj 1782 sker udskiftningen, Københavns Amts Landvæsen Kommission er samlet i Husum, for som det hedder "at befordre denne Bys Udskiftning om muligt til endeskab". Alle 17 lodsejere er mødt op og foreviser et udskiftnings kort. Der udlægges 1½ tdr. land langs Brønshøj markskel til Skole Degnen i Brønshøj til græsning for hans kreaturer, men der nægtes Degnen i Brønshøj nogle få tdr. land. Det blev foreslået at der til hver af byens 23 husmænd skulle ud-

lægges 4 skp. Land, men gårdmændene sagde NEJ. Når husmændene ville arbejde for bønderne fik de nok græsning, og de fik sørge for sig selv. Kommissionen foreslog, at 6 gårde skulle flytte ud af byen, men det ville bønderne ikke gå med til, de ville blive boende i byen og have jorden fra gården ud over markskel så bekvemt som muligt, derudover ville de have udlagt Kagsmosen, samt Søborg mose og enge forholdsvis efter hartkorn.

Efter udskiftningen

Det viste sig snart efter at udskiftningen førte til bedre drift og afstedkom en vis velstand, men i 180 kom så en ny besættelse med indkvartering af Engelske tropper, der dog i regelen omtales som flinke men undertiden gik naturen over opdragelsen, så de f.eks. stjal fødevarer og var nærgående overfor pigebørnene, og så var justitsten streng. Det gik ret hyppigt på, at en soldat måtte dingle i galgen, som var nogle Asketræer på Toftegården Matr. nr. 3 og hængnings måden var hvas, idet en jernkrog blev hugget ind i syndernes under kæbe og han blev hejst op med et reb i krogen.

I Husum boede der i de små huse forskellige håndværkere smede, hjulmænd, tækkemænd, skræddere og vævere, de vævede det gode hjemmegjorte vadmel, hverdagsgarn og lærred, der

var adskillige udlændinge, svenskerne, tyskere, polakker, der var kommet ind fra landet, dels sorn "geworben Soldat" blev gift med en pige fra sognet, hvis han så var katolik, skulle der ved vielsen bestemmes at eventuelle børn skulle lære i den Lutherske tro.

Mange af husmændene havde plejebørn fra fødselsstiftelsen, de såkaldte "Skuffebørn", desværre døde mange af dem i den spæde alder, da sundheds tilstanden ikke var særlig gode i de fattige, lerklinede husmands huse. Gårdmands standen gik heller ikke ram forbi, idet mange døde i den unge alder, af brystsyge, tæring, tyfus og forrådnelsesfeber, kræft, kroniske mavesygdomme o.l. under koleraen i 1853 døde alene 40 mennesker i sognet.

Men alligevel herskede der blandt gårdmændene en vis velstand, foruden flid og arbejde betød beliggende nær ved København, at man kunne sælge produkterne til god pris, og der kunne uden besvær hjemføres bærmø, mask og gødning, og sådan vekselkraft, gav selvfølgelig penge man kan således tale om de velhavende bønder. Denne velstand sås også tydeligt i aftægtsvedtægter der blev truffet midt i forrige århundrede f.eks. "Hver Mikkelsdag 4 Tdr. Rugmel, 1 ½ Td. Bygmel, Boghvedegryn 2 Tdr., Malt 6 Pd. Humle, 3 pund røget Flæsk, 4 lispund gransaltet

Flæsk, 1 lispund Spedelys, 1 lispund Holstensk Ost, 2 skp. Gule Ærter, 1 Tønde kartofler, 6 læs Tørv, 8 Pund Uld, daglig 2 potter sød mælk. - Her til kom ; Ugentlig 1 Pd. Kaffebønner, ½ Pd. Kandis, ½ Pund sukker + 1 Pot Brændevin, hvert kvartår 10 Rdl. Med ½ varsel skulle der på forlangende leveres Aftægtsbolig på 2 Tag med Bilæggerovn, Køkken med Skorsten samt 1 fags Tørveskur, fri adgang til haven, alt nødvendigt Bohave, 3 gange årlig fra Befordring 2 Mil, lade hente og bringe Læge, koste og lønne en Tjenestepige til personlig opvartning, hæderlig begravelse efter Engens Skik".

Ulykkelige oplevelser

Nytårsaften 1881 skete der en uhyggelig brand forårsaget ved Nytårsskyderi, 3 gårde nedbrændte. Ved oprydningsarbejdet fandt man i den ene gård under køkkengulvet skeletter af en mandsperson, hvilket satte sindene i bevægelse, da man mindedes, at have hørt, at en Slesvigsk kniplings-kræmmer, som i fortiden havde logeret på gården var sporløst forsvunden, der var på den tid en påfaldende velstand på gården.

Ja, det var ikke bar lækkerier, sædeligheden var det ofte sløjt med, det kunne at en af pigerne var mindre dydig, og der findes bl.a. en retssag der omhandler en sådan pige der ligger i med navn-

givne personer, så under asken på Kirkegården så i Kirketårnet, og selvfølgelig til slut ender med at få et barn, denne besværlige retssag føres med talrige vidner og pigen sparer ikke på at anføre barnefædre. På en af gårdene havde de indmuret jernstænger for vinduet til pigekammeret men det vides ikke om det hjalp.

Husum ligger jo ret lavt, og når smeltevandet fra bakkerne omkring tøbrud fremkommer, kan der let blive oversvømmelse en sådan omtales i 188 som særlig slem, jeg kan selv huske en sådan hvor vandet stod højt i de mindre huse.

Lidt spøgeri har der også været, hver midnat kørte der således en vogn med fire personer uden hove og forspændt fire sorte heste og på den nærmer forløber sidder en person. Dette køretøj er det ikke morsomt at møde, den gamle mand jeg har det fra har selv mødt det mellem Ballerup og Herløv, hans hest blev så bange at de nær var kørt i grøften.

Dette står selvfølgelig i forbindelse med de mange henrettelser der fandt sted på Tingstedet ved Ballerup fra 1638 til de første år af det 19' århundrede. Tidligere lå Tingstedet oppe ved Tinghøj eller Tingbjerg, og der gik en vej hertil fra Husum.

På Husumvej imod Vanløse skel færdes om natten et dyr i en skikkelse af en kalv, men med et menneskehoved, det skal ikke være art at møde, navnlig ikke

hvis det vender hovedet til, da øjnene lyser som ild, endvidere skal der i to af gårdene husere meget spøgeri.

Da jeg flyttede herud

I 1925 flyttede jeg herud, var der endnu enkelte gårde der drives som landbrug, men de fleste havde solgt jorden til udstykning eller til Københavns Kommune der i mange år drev stort landbrug fra Ellegården på Matr.nr. 5. Jordene var altså solgt, men de fleste havde bevaret retten til hvert år at hente bøgetræ i skoven, og når det skete var det en slags festdag.

I de første år var vi meget optagne af vor virksomhed, og det er mit indtryk at man fra de gamle landboers side udviste nogen mistænksomhed overfor os, man må jo huske at vi dengang fyrede med kul, og sådan rigtig sort kulrøg var man jo ikke vant til i den hyggelige landsby.

Men efterhånden kom man da så nogenlunde på talefod, og vi lærte nogle af disse gamle familier at kende og fik lidt indblik i deres liv. Til nogle af gårdene hørte nogle store krus med søvlåg, disse fine låg sad ofte på ganske almindelige pottemager krus, ved et par lejligheder fik vi lejlighed til at udskifte med fine krakelerede dekorerede porcelænskrus

Nu kan man spørge hvor er alle disse gårde blevet af, kun et par stykker er direkte nedrevet, resten

et i årene løb simpelthen brændt. Min kone og jeg har overværet de fleste af de brande, og det gik også ud over de mindre huse med stråtage. Således forsvandt det gamle rester af Husum, og det er nu er tilbage falder som sagt om kort tid. Kvaliteten af disse gårde og huse er meget ringe, nogle var eller lerklinede og om vinteren fugtige og usunde. I en gammel bygning på vor grund, opført af kridtsten, fandtes et rum hvor der lå en mængde rughalm o.s.v.

Folkemuseum i Husum?

Der var i sin tid tale om, at søge det gamle Husum bevaret som en slags "Folkemuseum", men det blev ikke til noget det var allerede for sent. Københavns Kommune havde vel allerede helt andre planer dengang. På markerne er nu opført dels parcelhuse, dels store bolig karreer, som f.eks. Voldparken, Arildsgård mod Nord og mod Syd Glumsø husene.

Københavns Sporveje, skal nu anlægge man nu en såkaldt Busterminal i 1970 på den gamle bys arealer, Husumvej skal føres videre og om nogle år vil alt det gamle være totalt "ausradieret". Sognemæssigt er Husum for længst udskildt fra Brønshøj, først med Husum Kirke opført på Jochumsens grund Martr. nr.13 "Højdegård", det er nu det sydlige sogn. Senere med det nordlige sogn, Husumvold sogn, der først havde en lille barak kirke udenfor

fæstningen, og derefter kirkebygningen på det nye Gadeland.

En af Husum gårdmændene, Christensen han anlagde på Frederikssundsvej "Husum Hvidt & Skibsøl Bryggeri" en tid en blomsterende virksomhed., der måtte have 18 vogne til at bringe øllet ud, om dette bryggeri minder endnu Bryggerens vej, som nu også forsvinder.

En anden af gårdene der var udflyttet fra byen var Comeliusens gård, der købtes af gartner Christensen Matr. nr.17drev der et stort gartneri på jorden, medens han var en ganske jævn og ligetil mand, havde hans kone

"Hulda" meget svært ved at omgås byens bønder.

Af de rigtige gamle Husummer er der nu kun ganske få tilbage, der er smeden Adolf Andersen på hjørnet af Husumvej / Frederikssundsvej, der er nu ikke smeder mere, der er jo ingen heste mere.

Landbruget på gårdene er ophørt da det blev besværligt at drive, idet Frederikssundsvej jo efter 1901 da Husum var indlemmet i København var blevet Bygade, og ikke uden videre måtte benyttes til kørsel med redskaber o.l.

Udviklingen har udslettet en epoke så eftertrykkeligt som moderne Bulldozer mekanik er i stand til".

Afskrift af manuskript af et foredrag holdt af G. Dahl -Jensen på Husum Bibliotek.

Porcelænsfabrikant J. P. Dahl-Jensen (Bella 397) - bolig og fabrik (Bella 3698) lå på Frederikssundsvej 288. (Sv.O /07-00)

FABRIKMÆRKER

Trade Marks

Forste mærke, benyttet til 1928
Early trade mark, used until 1928

Fabrikmærke anvendt efter 1928
Actual trade mark, used after 1928

Apropos til artiklen om Slangerupbanen & Lygten Station

Svend Olsen skriver i nr. 41 af bladet om Slangerupbanen. En gammel historie fra min barndoms Politiken randt mig i hu. Vor gamle skuespiller og revyforfatter og –direktør boede et sted ude på linien (Bagsværd/Hareskov?).

Slangerupbanen var kendt for den helt bestemte opfattelse af begrebet køreplan, med andre ord DSB's slogan "Tog til Tiden" var lige så ukendt som en lille landsby i Sibirien.

Dog måtte Lodvig en morgen rose togføreren for det præcise morgentog! Beklager herr Brandstrup, det er ikke morgentoget, det er det sidste aftentog!"

Kjeld Geertsen

INDVANDRERE SOM KULTURBERIGERE

I den lange debat om indvandre-re, der foregår, vil jeg komme med et lille indlæg.

Omkring 1945-46-47 havde jeg forbindelse til Søholm Fløde Is: Preben og Aage Friis. Jeg blev spurgt, om jeg kunne fremskaffe en halv snes friske fyre, der ville komme og lempe juledesserten, som var alternativet til julens risengrød, ud af frysehuset (-25 oC.) i nætterne umiddelbart før julen fra kl. 22 - 06 næste morgen. (det er jo også en slags lokalhistorie). Lønnen var 25 kr. for sådan en nat, og jeg og mine lærekammerater på Teknisk Skole fik dengang en ugeløn (for 48 timer) på cirka 15 kr.

Der var friske fyre iblandt, ja, en af dem boede i Sundbyvester helt

ude på Amager. Han tog med linie 2 den lange rejse for at tjene lidt ekstra til julegaverne. Forfatteren Hakon Mielche skrev engang, at "Enhver rejse begynder med linie 2".

Den pågældende amagerkaner syntes åbenbart så godt om Brønshøj, at han i 1959 sagde til fru Else: "Nu pakker vi vort habengut, tager på rejse med linie 2 over på den anden side af havnen, så langt vi kan komme vestpå, og bosætter os der, jeg kan stadig mærke den dejlige eventyris i min næse".

Det varede ikke længe, inden han stak fingeren i jorden for rigtig at mærke Brønshøjs lyksaligheder, for at fornemme, at han var på god historisk grund, og dermed

Selskabets kommende arrangementer

Lørdag den 28. oktober kl. 14 på Københavns Bymuseum, Vesterbrogade 59

Vi skal se udstillingen "Ind til byen" – storbyens gader, storbyens lyde, storbyens mere end 800-årige historie afdækkes lag på lag under en vandring fra nutidens forstad til middelalderens havn, hvor byen opstod

Arrangør: Lokalhistorisk Selskab Brønshøj, Husum, Utterslev

Tirsdag, den 31. oktober kl. 19.00 i Sognecentret, Præstegårds Allé 5. Kirkegårdens tilblivelseshistorie.

Fra 1711, hvor pesten gjorde det nødvendigt at oprette kirkegårde uden for byen, til oprettelse af den store, smukke Bispebjerg Kirkegård, v/ Jens Møller Andersen

Arrangør: Lokalhistorisk Selskab Brønshøj, Husum, Utterslev, Brønshøj Museums Venner.

*Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev
c/o Brønshøj Bibliotek, Frederikssundsvej 175, 2700 Brønshøj.*

Formand: Jens Peter Gjaldbæk, Storkebakken 33, 2400 København NV, tlf 38 60 05 47.

Kasserer: Bo Öhrström, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj, tlf 38 60 99 84.

I bestyrelsen i øvrigt:

John Hedelund, Haraldstedvej , 2700 Brønshøj, tlf 38 28 97 67

Anne Brix Christiansen, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj, tlf 38 60 99 84

Susanne Vig Kudsk, Brønshøj Bibliotek, Frederikssundsvej 175, 2700 Brønshøj, tlf 38 28 07 97.

Kontingent, for 1999: 100 kr. for enkeltmedlemmer, 150 kr. for husstandsmedlemsskab, 150 kr. for foreninger/institutioner.

Postgiro nr. 4 99 24 58 (bruges ved kontingentindbetaling).

NYT FRA LOKALHISTORIEN udkommer fire gange om året. Eftertryk efter aftale og med kildeangivelse. Bladet modtager gerne korte indlæg fra medlemmerne.

Ansvarshavende redaktør: Anne Brix Christiansen, kommitteret til redaktionen Svend Olsen

Arrangementer i nærområdet

Lørdag, den 7. oktober kl. 10.00 – 12.00

Carlstad Historiecenter

Der vil denne dag være mulighed for at se hvor langt Brønshøj Museum er nået med udstillingsarbejdet i de tre sikringsrum fra 1944/45, ved Museet på Brønshøj Torv

Arrangør: Brønshøj Museums Venner

**Tirsdag, den 17. oktober, kl. 19,00 i Kvartercentret Nordvest
Amalie Skram, kunstner, samfundskritiker, kvindesagsforkæmper:**

Foredrag ved syge-plejelærer og forfatter Annemette Risager. Amalie Skram ligger begravet på Bispebjerg Kirkegård, hvor der er en buste af hende.

Arrangør: Lokalhistorisk Forening, Bispebjerg

**Tirsdag, den 14. November kl. 19.00 i Kvartercentret Nordvest
Fra Klunser til Genbrug**

I dag tales der meget om genbrug, men som er noget relativt nyt. Tidligere var det klunserne med udspring af Lersøbøllernes efterkommere, som levede af bruge, hvad andre smed ud. Hvad var det nogle mennesker, og kan vi lære noget af den holdning de havde? Det er hensigten, at det er virkelige kendere af klunser og kendere af Genbrugprojekterne, som skal indlede.

Arrangør: Lokalhistorisk forening & Agendaforeningen i Nordvest.

Søges:

Systemudvikler / konsulent

Et medlem af Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev, har gennem mange år gennemført en række samtaler / optagelser, med ældre medborgere i vores område. Med den tanke at de skulle udgives som et samlet "værk". Alle samtalerne er udskrevet fra båndoptagelserne og fylder omkring 50 -70 a4 sider.

Lokalhistorisk Selskab søger nu en systemudvikler / konsulent der kan foretage udvælgelse, og opsætning af disse erindrings samtaler til udgivelse i Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev's navn. Bogen / erindringerne er tænkt udgivet i forbindelse med de første 100 års historie efter indlemmelsen i Københavns kommune 2001.

Stillingsbeskrivelse

Den der søger stillingen skal kunne konsultere den / de eksperter, der skal til for at få et reproduktions klart materiale ud til en udgivelse. Lokalhistorisk Selskab har påtaget sig at ansøge om økonomisk støtte, fra diverse kommunale fonde etc. Vedrørende aflønning må der forlods kun kunne forventes, at arbejde skal afvente den siddende Lokalhistoriske bestyrelses påskønnelse, samt at vedkommende redaktørs navn vil indgå i forordet.

Henvendelse og bindende aftaler bør ske til formanden for Lokalhistorisk Selskab bestyrelse: Jens Peter Gjaldbæk - Storkebakken 33 - 2400 NV.

Evt. supplerende oplysninger hos:

svo@private.dk

on, og på et bredt muret fundament, tegnet af arkitekt Martin Borch, og udført af billedhugger N. Hansen. Korset står under Nationalmuseets tilsyn. Bronzealderhøjen er fra cirka 1500 - 1000 år fvt.

Da man i 1903 støbte fundamentet til det nuværende kors - ødelagde man gravkammeret i højen - derfor er der ingen fund fra den tid.

Kilder: A. Thisted, Stubbe slægtens mindesmærke i Sengeløse sogn, årbog 1885. Det genrejste Snubbe Kors, i Arkiv Mus. II arch 20/2-1904.

Højen er nu sammen med de andre syv høje i distriktet total fredet omk. 1986 og de er pålagt at vedligeholde korset (Stenagergård og Rødekærs-gård) købtes til selveje af den tidligere fæster Lars Olsen i 1791, han døde i 1800 og enken overdrog gårdene til sønnen Hans Larsen. Siden har de to gårde været drevet sammen. I nyere tid har Staten overtaget gårdene der nu drives som forsøgsgårde". Leveret til Svend Olsen, 2000

en god gammel ting:

Forgiftning undgaaes

ved Brugen af kemisk rent

Klosetpapier.

men fremkommer ved Anvendelsen af tarvelige tildels af urene Stoffer forfærdigede Papirer.

Bedste Klosetpapier

faas hos

Sanitas,

Vimmelskafte 47, Kjøbenhavn K.

Amager, Magleby og Taamby
(Burby) tillige København (Hafn),
Brønshøj, Gentofte, Gladsaxe,

Bagsværd, Lyngby og Værløse-
magle (Kirke Værløse).

Svend Olsen - 2000

Kilder: Kjøbenhavn i Middelalderen, dr. O. Nielsen. Svend Aakjær. Sokkelund Herreds Tingbøger. Axel H. Petersen, Birketing i det gamle Københavns Amt.

"SNUBBE KORS

En dag for cirka 770 år siden kom herremanden Eskild Eskildsen Snubbe kørende forbi en bronzealderhøj ude ved Ballerup i sin rejsevogn, sammen med sin gråvide hustru.

Hvis man er hurtig til at regne, kommer man til året 1230. Denne hr. Eskild var ud af den mægtige "Hvide" slægt, der på den tid ejede det meste af Sjælland, han kunne byde på ting og sager over sine undersåtter. Han var simpelthen en af datidens matadorer. Om det var fordi vognen skrumpede på den dårlige vej, eller det var fordi tiden var inde ved vi ikke. Men på denne bronzealderhøj fødte hr. Eskilds hustru et velskabt barn, og i taknemlighed og glæde over den lykkelige hændelse, lod han rejse et kors til frelserens og Guds ære.

Hvilket køn barnet havde fortæller historien intet om vi må gætte på at det var en søn, regnet efter da-

tidens norm hvor det var vigtigt at kunne føre slægten videre med en mandlig arving. Faktum er hr. Eskild befalede de to gårde der lå på hver sin side af højen, til evig tid skule vedligeholde dette kors. Han var ejer af de to gårde, så det var bare at befale. Som tider gik blev korset flere gange fornyet, da han skænkede gårdene til Roskilde Domkirke for at der kunne sørge for vedligeholdelse af korset. Det blev fornyet i 1619 og 1645 og sidst i 1715. Det bestod af et stort granit krucifiks på en bred aftrappet sokkel.

I 1815 faldt det ned, og da der ikke kunne skaffes midler til dets istandsættelse, blev det nedtaget i 1817 og stenene anvendtes dels til sokkel under stuehuset på Snubbekorsgård. Ved privat hjælp rejstes i 1903 på den gamle plads et over tre meter højt granitkors i romersk stil med en kristusfigur i fladt relief med en lang inskripti-

TINGBJERG

Om København i Middelalderen skriver dr. O. Nielsen i 1872: "Foruden Havn fik Absalon hele omegnen; Utterslev gård; Vanløse, Vigerslev, Valby, 2 gårde i Brønshøj, Emdrup der omtrent i 1370 var 2 bol Jord og en Mølle, Gentofte gård o. s. v.

Han forsætter: Det er sandsynligt at der har været et Tingsted fra oldtiden og at Brønshøj Kirke hvis gamle bygning desværre forlængst er ødelagt, har været den oprindelige Herreds Kirke. I oldtiden har Brønshøj Sogn vistnok været Herredets Hovedstad, og navnlig har den Hovedgård der må søges ved Rosbæk mølle, der lå i Utterslev (Otterslev), hvortil i 1186 hørte Bøndergodset i Serritslev".

For at undersøge de gamle tingsteders beliggenhed må de få og spredte oplysninger ofte stykkes sammen. De gamle domme fra herredstingene indeholder som regel ingen oplysning om, hvor tinget blev holdt. Gamle stednavne er ofte udmærkede vejledere, særligt marknavne, da omliggende agre eller høje fik navn fik navn efter tinget.

Herredstinget i Sokkelund Herred kaldtes i Sokkelund, formentlig en lille skov syd for Buddinge i Gladsaxe Sogn. Her fandtes Tinghøj

ved vejen mellem Søborg og Gladsaxe, og tinget er formentligt blevet holdt her. Tinghøysager omtales fra 1621 og Tinghuset 1625 "hvis brøstfeld der kunde findes paa, daa findes der fegle paa thill 10 dlr." og atter i 1629. Markbogen 1683 nævner i Buddinge Lundwang: Tinghøys Aas. I skellet mellem Husum på den ene og Mørkhøj og Buddinge på den anden side fandtes den lille Tingbæk, der havde sit udspring i Grønne mose og i Bøgebjergs eng. Markbogen fra 1682 for Brønshøj Sogn nævner Sockelunds Wang i Husum, Tingbjergs Aasz i Emdrup Lillevang: Ting Ager Aasz. Nord for Tinghøjen (ved en gammel vej mellem Buddinge og Mørkhøj Lundevang) lå tinghuset, som omtales i markbogen for Buddinge ejerlav 1682. Det blev antagelig bygget ca. 1650. Det var forsvundet inden optagelsen af kortet fra 1771.

Tingvejen fra Husum til Tinghøjen blev nedlagt 1869, og Tinghøjen blev sløjfet i 1888 for at give plads for befæstningen af København. Et boligkompleks ved Gyngemosen har siden fået navnet Tingbjerg. Fjernsynsmasten er rejst i nærheden af det sted, hvor tinghøjen lå.

Sokkelund Herred omfattede ca. 1370, foruden de to sogne på

Klippet fra: Politiken, 4. Sektion - torsdag 3. August 2000 "fra forsiden"

Fra det gamle Brønshøj -

Man skal ikke undervurdere danskernes historiske interesse. Rigtig mange mennesker bruger deres fritid på at amatørforke i deres rødder på den ene eller den anden side eller den anden side, det kan enten være i form af slægts- eller lokalhistorie. Og det sidste er emnet for denne uges udvalgte hjemmeside, der beskæftiger sig med det spændende område, der i daglig tale kaldes Brønshøj.

Brønshøj - Husum og Utterslev Lokalhistoriske Selskabs hjemmeside er et fint eksempel på, hvad man som lokalhistoriker kan bruge nettet til. Selskabet kan fortælle lidt om sig selv og på den måde måske tiltrække andre interesserede, berette om arrangementer samt publicere frugten af de undersøgelser, de er kernen i selskabets virke. Og så naturligvis lave små webudstillinger med fotos og tekst. I dette tilfælde finder man blandt andet billeder af Brønshøj vandtårn samt et morsomt gammelt foto af Brønshøj Byvej som i dag hedder Brønshøjvej - området ved torvet. Elementært interessant og aha- fremkaldelse. (-palle)

Bringes i Nyt fra Lokalhistorien med tilladelse fra IT-redaktør Leif Jonasson Politiken.

kunne eftersøge hvad der kunne være af interesse, ja, han fik endda gravet det næsten glemte gadekær frem igen.

Uden den entusiasme og stædighed Svend Olsen lagde for dagen havde vi i dag ikke fået kendskab til de mange episoder af Brønshøjs liv, vi kunnet læse os til gennem det lille medlemsblad "Nyt fra Lokalhistorien" som Svend har formidlet, og jeg personligt er dig stor tak skyldig for alle de artikler, som har bragt mig tilbage til min barndoms Brønshøj.

Jeg er glad for, at måske min medvirken til Svends første besøg

Kjeld Geertsen - 2000

på Søholm Fløde Is har forårsaget en invandrers store indsats på det historisk - kulturelle område. Indtil nu er ikke færre end 41 numre af medlemsbladet udkommet siden det første nummer i december 1990, og alle bærer præg af Svends fingeraftryk, så vi kan være enige om, det store arbejde en indvandrer har gjort.

Selv udvandrede jeg allerede i 1956 til Brønshøjs vestlige forland, helt ovre på den anden side mosen til Mørkhøj, og derfra til bøndernes Virum, men kommer gerne "hjem" til Brønshøj en gang imellem.

EVENTYR ISEN

